Oświadczenie złożone
przez senatora Jana Filipa Libickiego
w dniu 10 listopada 2025 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do pana w imieniu władz gminy Miedzichowo, która znalazła się w niezwykle trudnej sytuacji finansowej w związku z otrzymanymi z Ministerstwa Finansów prognozami dochodów na rok 2026.

Z przedstawionych przez resort wyliczeń wynika, że prognozowany dochód gminy z tytułu udziału we wpływach z podatku PIT na rok 2026 wynosi 7 milionów 762 tysiące 731 zł, co oznacza spadek o 2 miliony 414 tysięcy 540 zł (24%) w porównaniu z wpływami w roku 2025. Jednocześnie tzw. korekta z tytułu zamożności, będąca częścią mechanizmu wyrównawczego, wzrasta dla tej gminy aż o 56%: z kwoty 6 milionów 614 tysięcy 36 zł w roku 2025 do 10 milionów 322 tysięcy 184 zł w roku 2026. W efekcie, mimo rosnących potrzeb finansowych gminy Miedzichowo, łączny spadek należnych dochodów z PIT i CIT przekracza 2,5 miliona zł, co jak podkreślają władze samorządowe, uniemożliwia racjonalne planowanie budżetu i grozi utratą płynności finansowej.

Analiza danych z Ministerstwa Finansów wskazuje, że sytuacja gminy Miedzichowo stanowi systemową anomalię w zestawieniu z sytuacją innych jednostek samorządu terytorialnego. Tylko 4 gminy w Polsce (Miedzichowo, Sulmierzyce, Grębocice i Kleszczów) mają tak wysoką korektę z tytułu zamożności, jednak wszystkie pozostałe dysponują stabilnymi źródłami dochodów, m.in. z opłat eksploatacyjnych lub podatku od nieruchomości, a gmina Miedzichowo, niewielka gmina wiejska licząca poniżej 4 tysięcy mieszkańców, nie ma takich źródeł i w praktyce staje się ofiarą mechanizmu, który nie uwzględnia jej specyfiki gospodarczej. Z analizy danych wynika, że w ciągu zaledwie 4 lat wysokość tzw. korekty z tytułu zamożności wzrosła z 85 tysięcy zł w 2022 r. do ponad 10,3 miliona zł w 2026 r.

Tak drastyczna zmiana podważa zasadę stabilności finansów lokalnych oraz fundamenty samorządności. Obecny mechanizm korekcyjno-wyrównawczy w odniesieniu do gminy Miedzichowo działa w sposób dysfunkcyjny i prowadzi do absurdalnych rezultatów, bo gmina o skromnym potencjale dochodowym traktowana jest na równi z dużymi ośrodkami miejskimi.

W związku z powyższym zwracam się do pana ministra z prośbą o:

1. pilną indywidualną analizę sytuacji finansowej gminy Miedzichowo,
2. weryfikację wyliczeń dotyczących prognozowanych dochodów w roku 2026,
3. rozważenie wprowadzenia do ustawy o dochodach j.s.t. mechanizmów korygujących, które chroniłyby jednostki o szczególnej strukturze dochodów, takie jak gmina Miedzichowo, przed nieprzewidywalnymi skutkami działania algorytmu korekcyjnego.

Pozostawienie tej gminy bez wsparcia doprowadzi do głębokiego kryzysu finansów publicznych na poziomie lokalnym, za który nie ponoszą odpowiedzialności ani władze gminy, ani jej mieszkańcy.

Z poważaniem
Jan Filip Libicki
senator Rzeczypospolitej Polskiej